

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van

<naam klaagster>

over

Raphaelstichting, <locatiennaam>

DE PROCEDURE

De Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve aangeduid als de commissie) heeft kennisgenomen van een klacht van <naam> verder ook te noemen: klaagster, die d.d. 8 augustus 2022 is ontvangen door de KCOZ. De klacht betreft beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten door (I) het uitvoeren van kamercontroles en (II) dieetverplichtingen.

De zorgaanbieder is in de gelegenheid gesteld op de klacht te reageren. Op 10 augustus 2022 is een verweerschrift ontvangen. Op 25 augustus 2022 heeft de commissie een online zitting gehouden ter bespreking van de klacht. Aan de online zitting namen deel: klaagster bijgestaan door (CVP), en voor de zorgaanbieder (persoonlijk begeleider) en (teamleider). Tevens was aanwezig de vader van klaagster die ook haar wettelijk vertegenwoordiger is.

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Klaagster is meerderjarig en verblijft sinds 2018 op basis van een art. 21 Wzd beschikking en een LG-06 indicatie in <locatiennaam>, een WZD-accommodatie. Er is bij haar sprake van niet aangeboren hersenletsel (NAH), een neurocognitieve stoornis met daaruit voortkomende significante beperkingen. Het Besluit gelijkgestelde aandoeningen d.d. 20 april 2020 is van toepassing.

De ouders van klaagster zijn tevens haar wettelijk vertegenwoordiger. Zij ondersteunen de klachtprocedure niet en zijn van mening dat klaagster er nadelige gevolgen door ondervindt. Wettelijk vertegenwoordigers hebben ingestemd met het behandelbeleid inclusief de toepassing van onvrijwillige zorg.

KLACHT

Klaagster is het niet eens met het feit dat haar kamer regelmatig wordt doorzocht en waar zij niet bij aanwezig mag zijn (klacht I). Klaagster vindt dit een grote inbreuk op haar privacy. De maatregel is volgens klaagster niet proportioneel en subsidiair; als men klaagster al afgestapt eten verstrekt en haar pinpas inneemt, hoeft er niet ook nog eens kamercontrole uitgevoerd te worden.

Doordat klaagster niet bij de controles aanwezig mag zijn, weet ze niet wat er wordt meegenomen en weggegooid. Zij heeft de indruk dat er behalve etenswaren ook (halve) sigaretten worden meegenomen. Er wordt ook in haar tas(sen) gekeken. Het meenemen van sigaretten staat niet in de maatregel of het stappenplan vermeld.

Klaagster wil schadevergoeding voor de goederen die worden ingenomen en weggegooid.

Tevens is klaagster het er niet mee eens dat zij niet alles mag eten wat zij wil. Men bemoeit zich aan tafel met de hoeveelheid brood en/of beleg en wanneer zij tussendoor versnaperingen krijgt. Er is geen noodzaak voor een dieet en er is ook geen diëtist geraadpleegd. Klaagster wordt beperkt maar men werkt hierbij niet volgens de Wzd.

VERWEER

Verweerders voeren, zakelijk en verkort weergegeven, het volgende aan. Klaagster heeft door haar aandoening(en) onvoldoende inzicht in haar (on)mogelijkheden en haar perspectief en lijdt aan forse geheugenproblematiek. Zij kan niet reflecteren op haar handelen en leert alleen (onbewust) door voortdurende herhaling. Er zijn vaak discussies tussen mevrouw en de medewerkers en ook met haar ouders die tevens wettelijk vertegenwoordigers zijn.

Met betrekking tot klacht I, het doorzoeken van de kamer. Dit gebeurt uit oogpunt van hygiëne en gezondheid. Klaagster heeft de gewoonte om etenswaren, inclusief bederfelijke waar op haar kamer te verstoppen en daarom wordt haar kamer 3 keer per week doorzocht. Hierbij treft men regelmatig verstopt voedsel aan (kommetjes yoghurt, bruine bananen) maar ook spullen van de groep die zij zonder toestemming meeneemt. Dergelijke artikelen worden dan meegenomen en vervolgens weggegooid of opgeruimd. (Halve) sigaretten worden niet standaard meegenomen en/of opgeruimd omdat bekend is dat klaagster halve sigaretten terug wil doen in haar sigarettendoosje. Het doorzoeken gebeurt niet in aanwezigheid van klaagster omdat in het verleden meermaals gebleken is dat wanneer zij erbij aanwezig is, er discussies ontstaan die dusdanig escaleren dat er (risico op) agressie ontstaat. De wettelijk vertegenwoordigers stemmen met deze werkwijze in.

Schadevergoeding wordt niet aan de orde geacht: er worden geen zaken ingenomen en weggegooid die nog waarde hebben en bovendien betreft het voedsel/goederen waarin door de instelling is voorzien en geen door klaagster zelf aangeschafte zaken. Er is bewindvoering van toepassing.

Met betrekking tot klacht II. Verweerder stelt dat er geen sprake is van een dieet en/of dat een verplicht dieet of beperking in voeding onderdeel zou uitmaken van een Wzd maatregel. Op advies van de arts zijn er vanwege gezondheidsrisico's wel ondersteuningsafspraken gemaakt om klaagster te helpen om gezond(er) te eten en drinken. Zij heeft een BMI van 31, rookt veel en heeft een te hoog cholesterol. Dit brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Er worden met klaagster afspraken gemaakt over de versnaperingen die zij gedurende de dag wil en krijgt, en ze mag deze ook vaak meenemen naar haar eigen woning. Enige begrenzing vindt ook plaats door de bewindvoering; klaagster kan niet zomaar alles kopen waar zij zin in heeft.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

De maatregel waartegen de klacht zich richt, blijkt volgens de aan de commissie overgelegde stukken vanaf 22 maart 2021 van toepassing. Er is een stappenplan gevolgd waarbij de maatregel conform de wettelijke termijnen periodiek geëvalueerd is en waarbij ook tijdig een externe, niet bij de zorg betrokken deskundige, is geraadpleegd.

In het laatste verlengingsbesluit d.d. 8 augustus 2022 is de maatregel als volgt omschreven:

"Wzd - Beperking het eigen leven in te richten - overig

<Naam> haar koekjes en snoepgoed worden bewaard in een box in de voorraadkast. Zij krijgt op vaste tijden een afgesproken hoeveelheid hiervan. <Naam> haar kamer wordt ca. drie keer per week gecheckt/opgeruimd waarbij er gecontroleerd wordt op etenswaren en dan met name levensmiddelen die kunnen bederven en een teveel aan levensmiddelen. Het teveel neemt de medewerker mee en wordt in <Naam>'s bewaardoos in de voorraadkast gedaan. <Naam> is hier niet bij aanwezig om conflicten te voorkomen."

De commissie overweegt ten aanzien van klacht I dat met regelmaat blijkt van de noodzaak voor het doorzoeken van de kamer op (verstopte) bederfelijke etenswaren. Er is sprake van ernstig nadeel in die zin dat de gewoonte om bederfelijke etenswaren te verstoppen zeer onhygiënisch is en een gezondheidsrisico kan opleveren. Dit betreft een structureel probleem waarin klaagster vooralsnog niet leerbaar is gebleken en geen minder ingrijpende andere interventies voorhanden zijn. Ook de noodzaak om het doorzoeken buiten aanwezigheid van klaagster te doen, acht de commissie afdoende aangetoond gezien de escalaties die in het verleden hebben plaatsgevonden. Nu dit deel van de klacht niet gegrond wordt verklaard, is een schadevergoeding niet aan de orde.

De commissie verwijst (overweging ten overvloede) naar hetgeen ter zitting is besproken met betrekking tot het bieden van enig perspectief. In een eerstvolgend MDO kan bezien worden of er mogelijkheden zijn om de controles in frequentie te gaan beperken en toch weer in aanwezigheid van klaagster uit te voeren bij wijze van eerste stap in de richting van afbouw van de maatregel.

Ten aanzien van klacht II is de commissie van oordeel dat de beperking om het eigen leven in te richten zich blijkt uit te strekken over voeding in bredere zin. Het gaat bij deze Wzd maatregel van klaagster met andere woorden om meer dan alleen de kamercontroles. De maatregel vermeldt immers (zie hiervoor) ook de gecontroleerde verstrekking van koek en snoepjes (vanuit klaagsters bewaarbox) en daarnaast is niet

weersproken dat er ten aanzien van versnaperingen en tijdens maaltijden (enig) toezicht uitgeoefend wordt en er aanwijzingen met betrekking tot de hoeveelheid eten gegeven worden.

De zorgaanbieder noemt dit ondersteuningsafspraken. De commissie is van oordeel dat deze interventies (medisch) noodzakelijk, proportioneel en doelmatig zijn maar dat deze ook onder de Wzd maatregel geschaard dienen te worden. Klaagster loopt gezondheidsrisico's die het kunnen rechtvaardigen dat er een diëtist of arts wordt geraadpleegd en dat de op de voeding betrekking hebbende ondersteuningsafspraken of aanvullende dieetafspraken, als onvrijwillige zorg ex Wzd worden geformaliseerd en uitgevoerd.

Gezien de geconstateerde noodzaak, de proportionaliteit en de doelmatigheid, en het feit dat de huidige omschrijving van de maatregel wel al deels op voeding in bredere zin is toegeschreven, acht de commissie ook dit deel van de klacht niet gegrond

BEOORDELING

De commissie verklaart de klacht over kamercontroles en overige voedingsaanwijzingen: ongegrond.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 8 september 2022 door de voorzitter van de Klachten-Commissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren, en de leden mevrouw drs. L.J.W.M. Muller en de heer drs. A.C. Louisse.

mr. J.A. Heeren,

voorzitter

Dit is de geanonimiseerde versie van een uitspraak van de KCOZ. Conform artikel 56b, lid 7 Wzd maakt de KCOZ haar uitspraken openbaar 'in zodanige vorm dat deze niet tot personen herleidbaar zijn, behoudens voor zover het de zorgaanbieder betreft'. De KCOZ maakt haar uitspraken openbaar door deze op de website van de KCOZ te publiceren